UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Sive Introductio Ad Vitæ Spiritualis Perfectionem, Omnibus tam Regularibus, quàm Clericis Sæcularibus, Confessariis, Concionatoribus, & Animarum Pastoribus perquàm utilis, & specialiter ...

Herlet, Johann Georg

Sulzbaci, Anno MDC.XCIII.

§. 1. De Oratione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37853

Visual Library

§. 1.

De Oratione.

126. AC quidem quàm frequens & familiaris Religioso debeat esse *Oratio*, declarat illius tùm utilitas, tùm necessitas. Est autem triplex potissimùm Orationis utilitas: prima consistit in eo, quod sit medium impetrandi à Deo omnia beneficia corporalia & spiritualia, quatenùs ad vitæ æternæ consecutionem nobis conducunt, dicit enim Christus Dei filius *Matth. 18. Si duo ex vobis consenserint super terram; de omni re, quamcunq; petierint, fiet illis à Patre meo, qui in cœlis est.* Et *Luc. 11. Petite, & dabitur vobis; quærite, & invenietis; pulsate, & aperietur vobis. Omnis enim qui petit, accipit.* Item *Joann. 13. Quodcunq; petieritis Patrem in Nomine meo, dabit vobis. Usq; modò non petiistis quidquam in Nomine meo: petite, & accipietis.* Quibus conformiter S. Jacobus Apostolus *in Canonicâ suâ* nos monet *c. 1.* dicens: *Si quis vestrûm indiget Sapientiâ, postulet à Deo, qui dat omnibus affluenter, & non improperat; & dabitur ei.* Item *c. 5. Orate pro invicem, ut salvemini: multum enim valet deprecatio justi assidua.* Scilicet *unum indubitanter è duobus sperare possumus; quoniam aut dabit Deus, quod petimus per orationem, aut quod noverit nobis esse utilius;* ut inquit S. Bernardus. *lib. Meditat. c. 6.*

127. Secunda Orationis *utilitas* est, quod per eam

eam Animus abstrahatur à creaturis, & ad Deum bonorum omnium authorem ac datorem convertatur, eique adhærere consueſcat. *Ipsa Orationis intentio cor nostrum serenat & purgat*; ut inquit S. Augustinus *de Serm. Dom. in monte. c. 3. Capaciùsq; efficit ad excipienda Divina munera, quæ spiritualiter nobis infunduntur. Non enim ambitione precum nos exaudit Deus, qui semper paratus est dare lucem suam nobis, non visibilem, sed intelligibilem & spiritalem: sed nos non semper parati sumus accipere, cùm inclinamus in alia. Fit ergò in oratione conversio cordis ad Deum.* Propter quod Orationem aliqui definiunt, quod sit *ascensus* & elevatio *mentis ad Deum*; per quam vel bona petimus, vel mala deprecamur. Neque enim Oratio solùm respicit rem, quam vult impetrare; sed simul orantis animum convertit & dirigit ad Deum, cui honorem & cultum defert; qui est *actus virtutis Religionis, quæ nos Deo subjicientes; summamq; nostram indigentiam profitentes, Ipsum verò omnium bonorum principium & authorem contestantes, petimus ea, quæ nobis vel aliis necessaria, aut utilia sunt*; pro ut communiter loquuntur & docent Ascetici.

128. Tertia *utilitas* Orationis, maximè vocalis, & cum externâ corporis mortificatione v. g. genuflexione, jejunio, vigiliis &c. conjunctæ est, quod sit meritoria vitæ æternæ, & satisfactoria pro pœnis temporalibus. Numeratur enim Oratio à Raphaele Archangelo inter bona opera. *Tob.* 12. dum ait: *Bona est Oratio, cum*

cum jejunio & eleemosynâ. Tenet autem communis Theologorum sententia, quod omne opus bonum in Statu gratiæ, & ex charitate actuali erga Deum, ab homine viatore exercitû, sit impetratorium, meritorium, & satisfactorium: propter quod communissima confessariorum in Ecclesiâ Catholicâ praxis obtinuit, ut pœnitentibus injungatur Oratio in satisfactionem pro peccatis suis.

129. *Necessitatem* Orationis ad vitam Religiosè instituendam, tentationes superandas, & in proposito persistendum, significat passim Scriptura; dum variis in locis ad orationem nos tanquàm ad clypeum confugere jubet. Nam *Matth*, 26. ait Christus: *Orate, ut non intretis in tentationem.* Et *Luc.* 18. *Oportet semper orare, & non deficere.* S. Paulus 1. *Thessal.* 5. clamat. *sine intermissione orate.* Et *Philip.* 4. *In omni oratione, & obsecratione petitiones vestræ innotescant apud Deum.* Item *Ephes.* 6. Postquàm dixisset, non esse nobis colluctationem adversus carnem tantùm & sanguinem. sed adversus principes & potestates, adversus mundi rectores tenebrarum harum; subdit tandem: *Propterea armaturam Dei; ut possitis resistere in die malo, & in omnibus perfecti stare.* Quæ sit autem hæc armatura Dei, explicat, dicens: *Per omnem orationem & observationem, orantes omni tempore in spiritu.* S. Petrus 1. *Epist. c. 4.* hortatur: *Vigilate in Orationibus &c.* ex quibus & similibus Scripturæ verbis Ecclesia Catholica colligit præceptum orandi, dum in Sacrificio Missæ Orationi Dominicæ

cæ præmittit hæc verba: *Præceptis salutaribus moniti & Divinâ instructione formati, audemus dicere Pater Noster &c.* Causam & necessitatis hujus rationem tradunt Patres Tridentini in suo Catechismo de Oratione, dicentes: *tam multis indigemus bonis & commodis ad animum & corpus tuendum necessariis, ut ad precationem confugere oporteat; tanquam ad unam omnium optimam & indigentiæ nostræ interpretem, & conciliatricem eorum, quibus egemus: nam cùm nihil cuiq. debeat Deus; reliquum profectò est, ut quæ nobis opus sunt, ab eo precibus expetamus; quas preces tanquam instrumentum necessarium nobis dedit, ad id, quod optaremus, consequendum.*

Adde, quod nec Christo Dei Filio Pater cœlestis voluerit Bona aliqua dare, nisi petenti & oranti; prout Patres colligunt ex illo. *Psalm. 2. Postula à me, & dabo tibi gentes hæreditatem tuam.* Propter quod in Evangelio reperimus, quod Christus frequentissimè oraverit. & in oratione pernoctaverit. *Luc. 6.* ut meritò proindè exclamet S. Ambrosius *lib. 5. comment. in Lucam. Species tibi datur, forma præscribitur, quam debeas æmulari. Quid enim te pro salute tuâ facere oportet, quando pro te Christus in Oratione pernoctat? Quid te facere convenit, cùm vis aliquod officium pietatis adoriri?*

130. Ut verò Oratio nostra sit efficax & impetratoria, quinque conditiones habeat, necesse est. Prima tenet se ex parte objecti, sivè rei petitæ, ut videlicet hæc bona sit, honesta, & justa,

justa, sivè talis, quæ Deo nos vel proximè vel remotè conjungat; neutiquàm verò nos ab eo sejungat, aut causam separationis & disjunctionis afferat: nè dicatur nobis illud *Matth.* 20. *Nescitis, quid petatis.* Et *Jacob.* 4. *Petitis, & non accipitis; eò quod malè petatis, ut in concupiscentiis vestris insumatis.*

Notant autem Patres Tridentini in suo Catechismo, quod Bona quædam possimus à Deo petere *simpliciter, absolutè, & sine conditione*; quando videlicet in se talia sunt, ut illis abuti non valeamus; cujusmodi est Visio beatifica & fruitio Dei, remissio peccatorum, gratia Dei, Timor Domini, augmentum Fidei, Spei & Charitatis; gloriæ Divinæ propagatio, Peccatorum & infidelium conversio &c. Alia verò bona, tum externa corporis, uti sanitas, robur, integritas membrorum & sensuum, agilitas, dexteritas &c. tùm interna animè, ut felicitas ingenii, memoriæ tenacitas, judicii maturitas, scientia &c. Item Bona fortunæ v. g. Possessiones agrorum, dignitas, & officium honoratum, favor & gratia Magnatum &c. quia frequentissimè præbent materiam peccato; non sunt petenda simpliciter & absolutè, sed eâ solùm conditione; *sic ad Dei gloriam & ad salutem nostram profutura sunt nobis.*

131. Porrò inter omnes Orationes, quas sancta frequentat Ecclesia, primatum obtinet *Oratio Dominica*; uti benè notavit Jodocus Clichtovæus. *Serm.* 1. *de Orat. Domin.* primò ob dignitatem Authoris; quia scilicet ab ipso

Dei

Dei filio composita fuit, sacroque ipsius ore deprompta, atque ideò Patri cœlesti gratissima existit. Undè Catechismus Tridentini Concilii eam nuncupat *Divinam formulam*, quæ *omnes necessariæ precationis numeros continet.* Secundò propter *succinctam brevitatem*; ratione cujus dicitur faciliùs, iteratur frequentiùs, & absque fastidio orantis persolvitur. Tertio propter universalitatem petitionum, quas continet: Omnia enim Bona, quæ à Deo licitè desiderari possunt, in septem illis petitionibus includuntur. Undè S. Augustinus *lib. ad Prob. de Orando Deo, ait: Si rectè & congruenter oramus, nihil aliud petere possumus, quàm quod in Oratione Dominica positum est. Si omnia Sanctorum precationum verba discurras, quantùm existimo, non invenies, quod ista Oratio Dominica non contineat.*

132. Secunda conditio tenet se ex parte *Orantis*, & est præparatio ante initium Orationis requisita; juxta illud *Eccli. 18. Ante orationem præpara animum tuam*; *Et noli esse quasi homo, qui tentat Deum.* Consistit autem hæc præparatio potissimùm in tribus: primum est compunctio cordis sivè contritio perfecta, & dolor de peccatis ex motivo charitatis erga Deum elicitus; si fortè unius aut plurium peccatorum conscientiam habuerimus. Dicit enim Scriptura 1. *Joann. 3. Si cor nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus ad Deum; Et quidquid petierimus, accipiemus.* Alterum est, ut antecedenter animum nostrum maturè abstra-

strahamus & avocemus à negotiis, laboribus & sermonibus prophanis, sivè ludicris & jocularibus, sivè seriis: Nan seria negotia, quorum tractatio magnam attentionem requirit, valdè animum fatigant, infirmant, distrahunt, & dissipant: ludicra autem colloquia vigorem mentis debilitant & resolvunt, nec non intellectum variis & importunis imaginibus tanquam quibusdam præcedentium sermonum reliquiis adimplent, & inter orandum perturbant. Propter quod commune & tritum erat priscorum Patrum teste Cassiano *Collat.* 9. c. 2. effatum: *Quales orantes volumus inveniri, tales nos ante orationis tempus præparare debemus: ex præcedenti enim Statu mens atq; animus in supplicatione formantur.* Tertium est, ut antecedenter ad Orationem nos constituamus in præsentia Dei, per actum fidei supernaturalem nobis repræsentando Immensitatem Dei, in quo movemur, & sumus, magis quàm pisces in profundissimo mari; Nec non infinitam Dei Majestatem, Angelorum innumerabili multitudine stipatam; qui non cessant clamare jugiter & sine fine, dicentes: *Sanctus, Sanctus, Sanctus Deus Omnipotens &c.* Talis enim ad Divinæ Majestatis præsentiam reflexio excitat in nobis timorem reverentialem, humilitatem, animi attentionem, & externam morum compositionem.

133. Tertia conditio est similiter ex parte Orantis, ipsa videlicet applicatio mentis, & attentio ad id, quod oramus: definitur enim

Oratio

Oratio à Patribus Tridentini Concilii in suo Catechismo, *quod sit mentis ascensus ad Deum*, & quædam cum Deo collocutio; *Sivè est petitio, quæ ad Deum effunditur*; ut inquit S. Basilius *homil. in mart. Julittam.* Undè necessariò requirit mentis applicationem attentionem, & ad Deum elevationem, juxta illud vulgatum: *Si cor non orat, invanum lingua laborat.* Adeoq; qui orationem profert absque animi attentione, similis est populo illi, de quo conqueritur Deus *Isaiæ* 29. *Populus hic labiis me honorat: cor autem eorum longè est à me.* Propter quod S. Augustinus in Regulâ suâ hortatur: *Cùm oratis Deum, hoc versetur in corde, quod profertur in ore.*

134. Quarta conditio tenens se ex parte orantis est fiducia ad Deum, juxta illud monitum S. Apostoli Jacobi *c. 1. Postulet in fide, nihil hæsitans: qui enim hæsitat, similis est fluctui maris, qui à vento movetur & circumfertur. Non ergò æstimet homo ille, quod accipiat aliquid à Domno.* Consistit autem hæc fiducia in eo, ut certò ac firmiter nobis persuadeamus, Deum infallibiliter concessurum nobis, quæ petimus, si ea ad Nominis sui gloriam & nostram salutem fuerint. Quam spem & fiduciam firmam in nobis excitare, corroborare, & confirmare potest ac debet primò *Fidelitas Dei promittentis*; quia juxta Apostolum 2. *Timoth. 2. Ille fidelis permanet; negare se ipsum non potest.* Quod autem Deus nobis promiserit dare, quidquid ab eo petierimus, jam suprà ostensum est ex

Evangelio. Secundò eandem ſpem ac fiduciam in nobis confirmat *Bonitas* ſivè *Benigitas Dei*, multis jam modis hactenùs in nobis declarata & manifeſtata, maximè in beneficio Redemptionis, de quo *Roman.* 8. dicitur : *Qui etiam proprio filio ſuo non pepercit ; ſed pro nobis omnibus tradidit illum : quomodò non etiam cum illo omnia nobis donavit?* Et *Joann.*3. *Sic Deus dilexit mundum, ut filium ſuum unigenitum daret.*

Tertiò prædictam in orando fiduciam in nobis excitare & confirmare debet, quod ipſiſſimus Dei Filius ſit noſter apud Patrem cœleſtem Advocatus, qui per exhibitionem meritorum ſuorum nobis impetrat, quod ritè petimus, non ſolùm intercedendo, ſed etiam jus noſtrum ad auxilia ſupernaturalia per paſſionem, ſanguinem, & mortem nobis ab ipſo acquiſitum Patri cœleſti exponendo; quod propriè Advocati Officium eſt. Undè 1. *Joann.* 2. dicitur : *Advocatum habemus apud Patrem, Jeſum Chriſtum Juſtum.* Et *Roman.* 8. *Chriſtus Jeſus, qui eſt ad dexteram Dei, qui etiam interpellat pro nobis.*

135. Quinta conditio tenens ſe ex parte Orantis eſt *perſeverantia* in Oratione; ut ſcilicet non ſtatim recedamus præ puſillanimitate, quaſi Deus nolit exaudire preces noſtras; ſed multo etiam tempore in petitione unius ejusdemque rei conſtantes perſeveremus: *quoniam oportet ſemper orare*, ait Chriſtus, *& non deficere. Luc.* 118 Undè cùm parabolam ibidem adduxiſſet de Viduâ conſtanter & cum magnâ importunitate in-

instante coram Judice, ut illam de adversario vindicaret; ac tandem propter suam perseverantiam impetrante, quod volebat; subdit: *Audite, quid Judex iniquitatis dicit: Deus autem non faciet vindictam electorum suorum, clamantium ad se die ac nocte?* & *Luc.* 11. Postquàm in parabolâ ostendisset, quomodò etiam homo homini, qui perseveraverit pulsans, mediâ nocte surgens tribuat, quod petit, propter constantiam ejus & perseverantiam in petendo; statim subjungit: *Et ego dico vobis: petite, & dabitur vobis: quærite, & invenietis: pulsate, & aperietur vobis.* S. Jacobus Apostolus etiam in suâ Canonicâ *c.* 5. ait: *Multum valet deprecatio Justi assidua*, jugis, constans, & perseverans; qualem scilicet ad Deum sine intermissione fundebant primi Christiani; de quibus dicitur *Actor. 2. Erant perseverantes in Orationibus.* Et *c. 6.* dicunt Apostoli: *Nos orationi instantes erimus.*

§. 2.
De Adoratione.

136. ALterum virtutis Religionis exercitium hominibus Religiosis frequentissimum ac familiarissimum est *Adoratio*; quæ definitur: *Actus virtutis Religionis, quo per convenientem aliquem corporis gestum protestamur nostram subjectionem erga Deum, veluti omnium creaturarum Dominum, ipsique Divinum honorem tribuimus.* Est enim Adoratio propriè dicta cultus latriæ, soli Deo debitus, & exhibendus; jux-